

**Соціально-психологічні умови розвитку
почуття власної гідності особистості
підліткового віку**

Студентки групи ПВШ-19д

Виговської Оксани Вячеславівни

Науковий керівник к.п.н. доцент Яцюк М.В.

Об'єкт і предмет дослідження

- Об'єкт: моральні цінності особистості, як критерії гідності
- Предмет дослідження : почуття власної гідності, як соціальна та особистісна цінність особистості підліткового віку

Мета і гіпотеза дослідження

- Метою є теоретико-емпіричне обґрунтування ціннісної природи гідності, дослідження і встановлення впливу соціально-психологічних умов розвитку почуття власної гідності особистості підліткового віку
- Гіпотези дослідження:
  - Припускаємо, що почуття власної гідності особистості залежить від соціально-психологічних умов розвитку особистості
  - Припускаємо, що в умовах формувального експерименту можливо вплинути на розвиток позитивного самоствалення, самоповаги підлітка засобами психологічного тренінгу

Завдання дослідження

- 1. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури уточнити феномен почуття власної гідності особистості, виділити соціально-психологічні чинники його розвитку.
- 2. Розробити структуровану модель почуття власної гідності, комплексної програми діагностики психологічних особливостей та найсуттєвіших чинників розвитку почуття власної гідності, визначення критеріїв та показників сформованості цього морального утворення у осіб підліткового віку.
- 3. Експериментально дослідити особливості розвитку почуття власної гідності особистості підліткового віку.
- 4. Встановити чинники, що обумовлюють розвиток почуття власної гідності підлітка.
- 5. Розробити та апробувати програму тренінгу психокорекції факторів, що впливають на розвиток почуття власної гідності особистості у підлітковому віці.

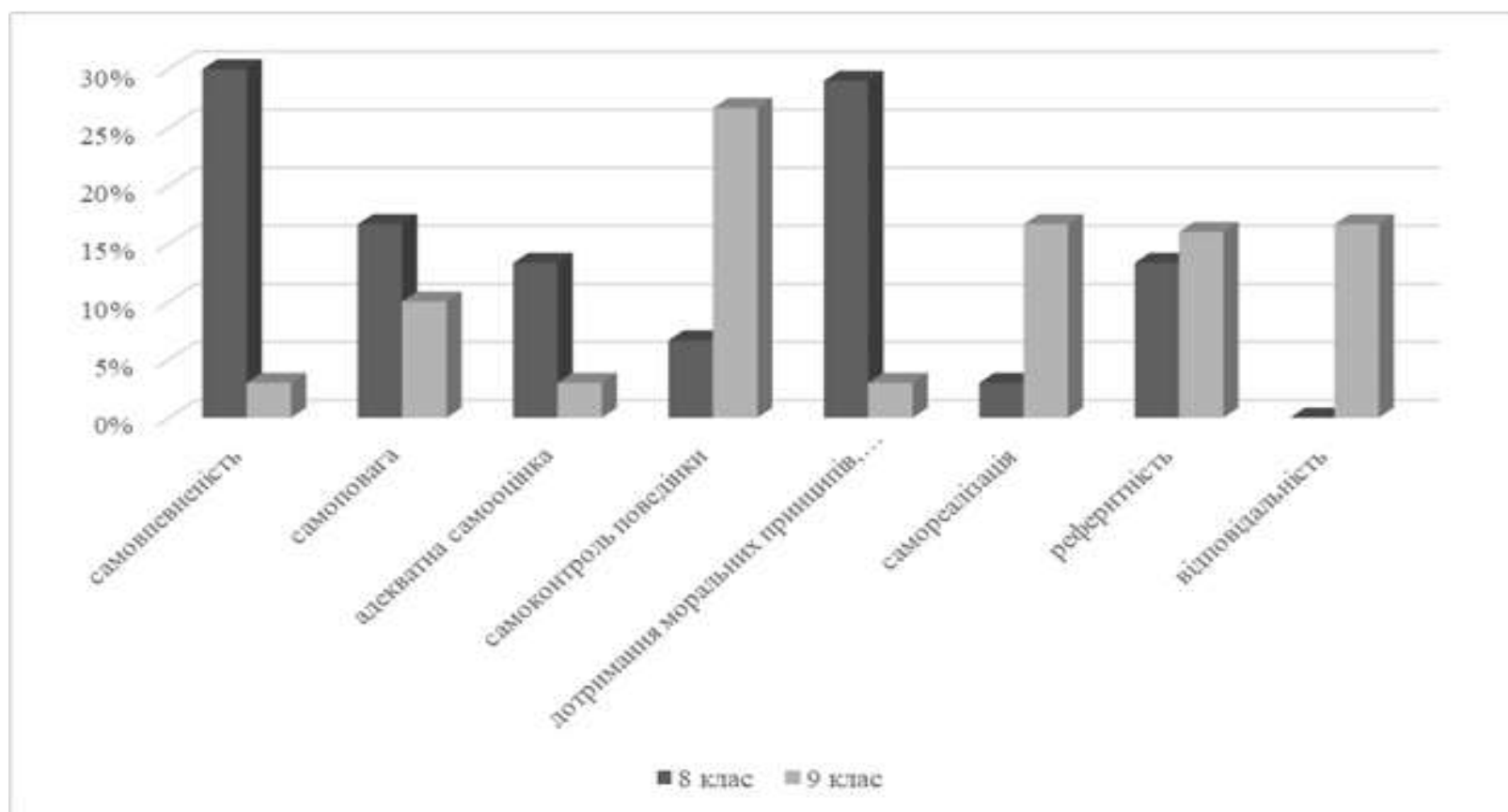
Методи та методики

- **теоретичні методи:** метод критичного аналізу, метод узагальнення, метод систематизації досліджуваної проблеми на основі осмислення першоджерел
- **емпіричні:** анкетування, тестування, констатувальний та формувальний експеримент; методи
- **математико-статистичного аналізу:** описова статистика, кореляційний аналіз Пірсона.

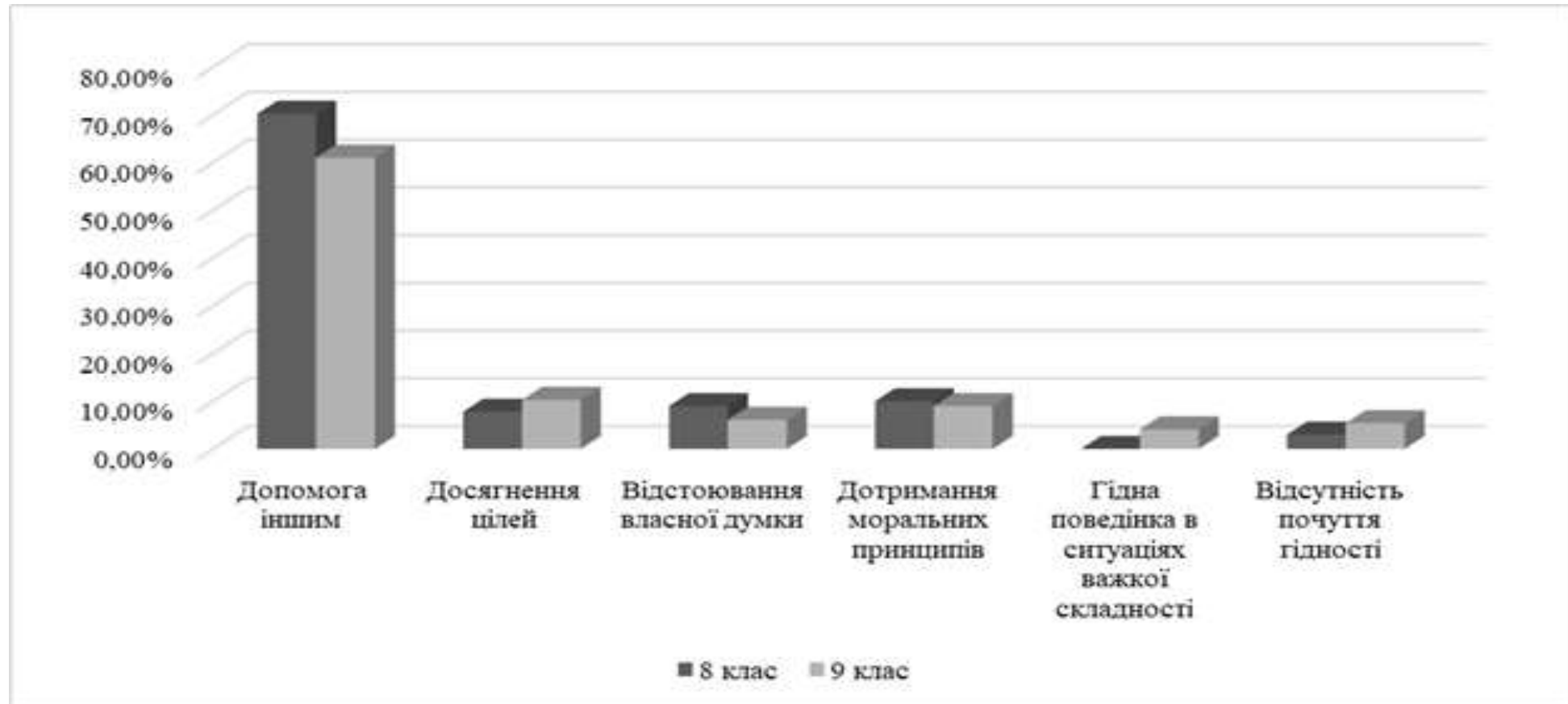
Теоретична модель

Результати визначення почуття власної гідності особами підліткового віку

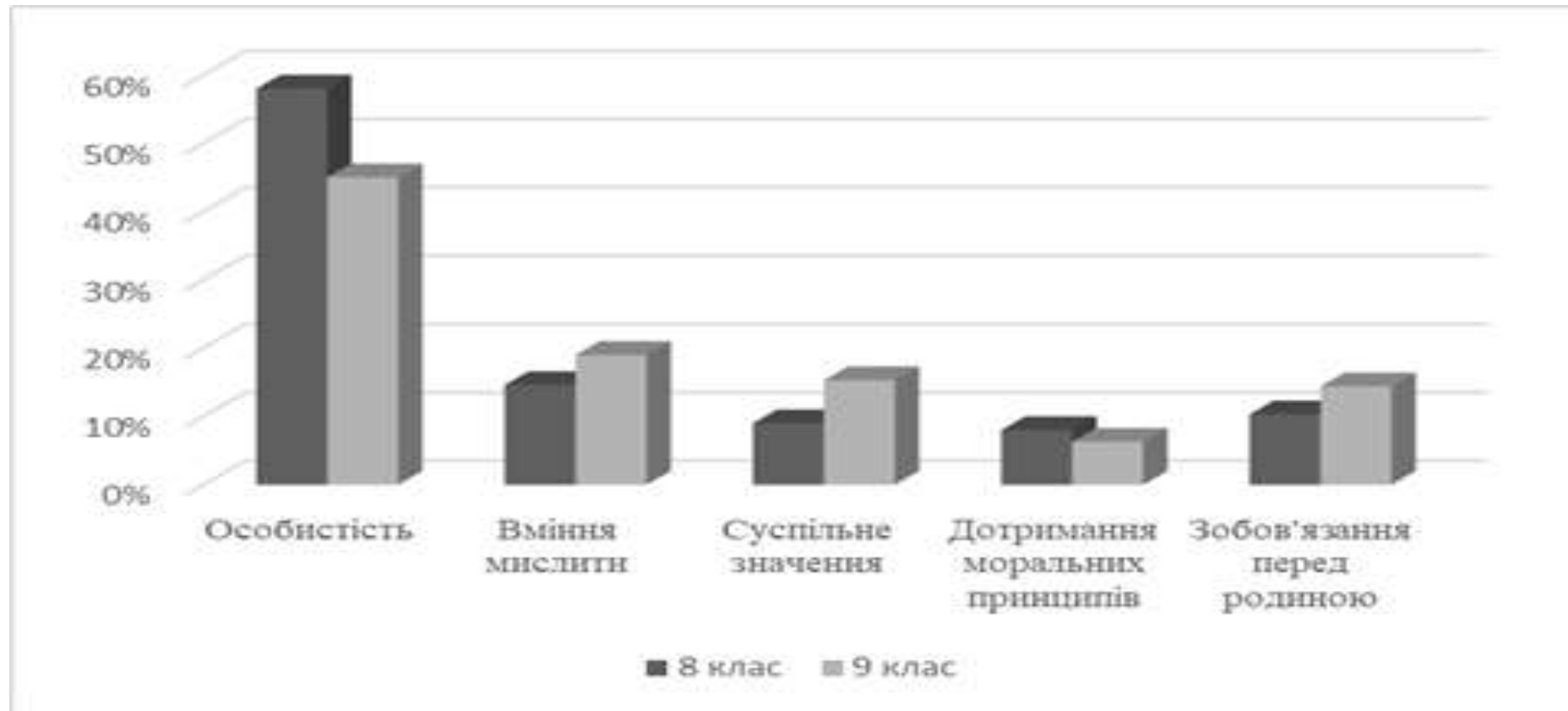

Результати визначення почуття власної гідності в залежності від конкретних ситуацій в осіб підліткового віку

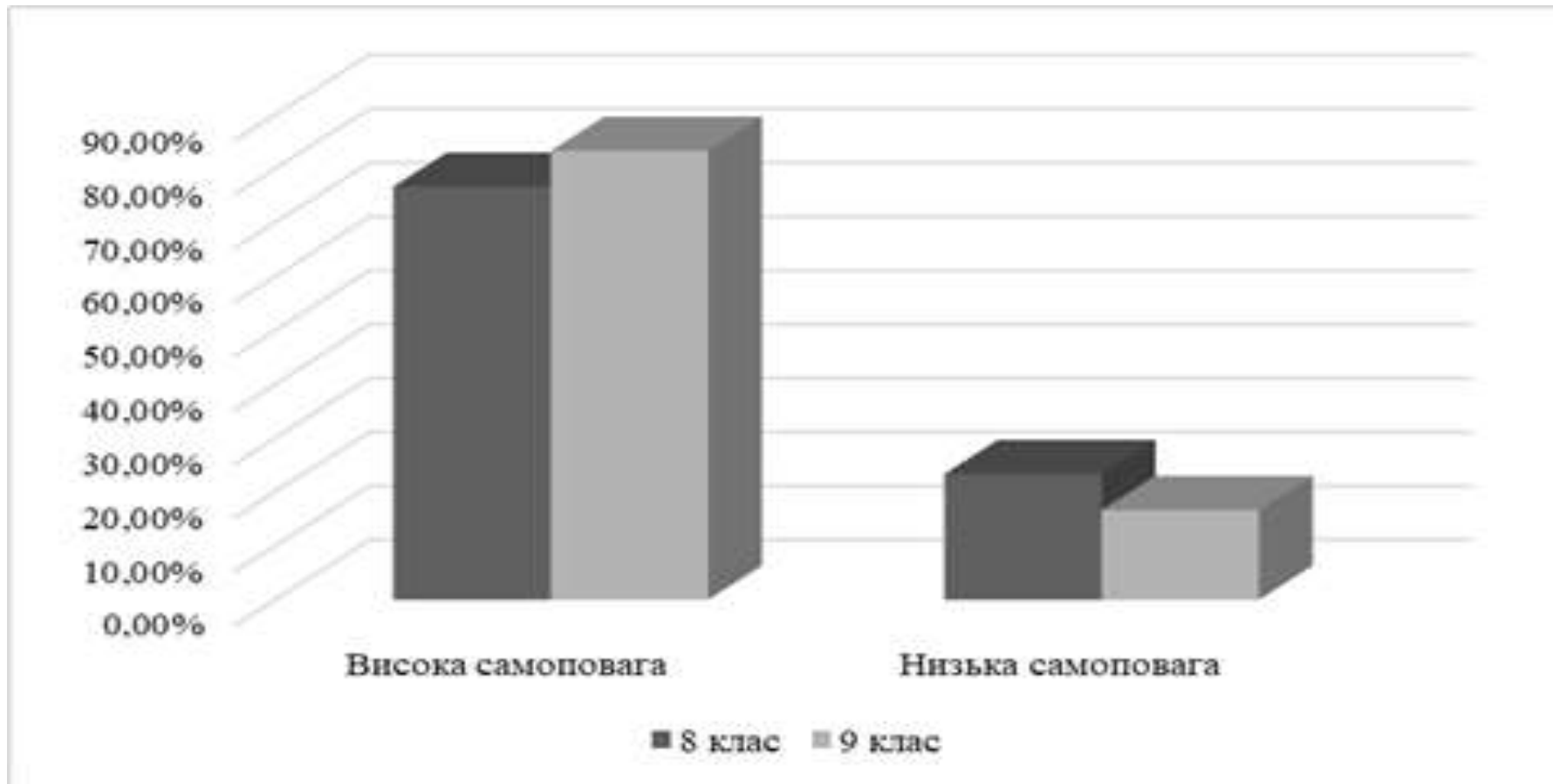

Соціально-психологічні чинники визначення почуття власної гідності

Розподіл результатів шкали самоповаги Століна-Пантелеєва

Модель та мета психотренінгу

- ✓ Самоповага, відчуття власної цінності - це фундамент для адекватної самооцінки.
- ✓ Фундамент – це самооцінка (чого я вартую);
- ✓ Середня частина – упевненість в собі (що я можу і умію);
- ✓ Верхівка – самоствердження (на що я здатний).

Мета тренінгу: формування позитивної Я-концепції підлітків, розвиток здібностей стати свідомим суб'єктом власного життя, психокорекція самооцінки, самоствавлення, самоповаги, комунікативних навичок та позиції в міжособистісному спілкуванні.

Тренінг спрямований на вирішення наступних завдань

1. Оволодіння конкретними психологічними знаннями про почуття гідності та моральні вчинки особистості.
2. Розвиток здатності адекватно та найповніше пізнавати себе та інших людей.
3. Забезпечення психологічними засобами самопізнання.
4. Підвищення усвідомлення щодо референтності, цінності, зміцнення самоповаги, як базового почуття власної гідності підліткового віку.
5. Формування мотивації до самовиховання та саморозвитку, стимулювання позитивних змін у поведінці.
6. Корекція соціального статусу окремих учнів.

Етапи роботи формувального експерименту

Було сформовано 2 групи по 15 осіб - експериментальна, яка брала участь у корекційній програмі та контрольна.

В програмі психотренінгу було проведено:

1. Вправа «Знайомство», встановлення правил групової роботи
2. Вправа «Метафора»
3. Вправа «Хто Я»
4. Вправа «Мій портрет у променях сонця»
5. Вправа «Як відрізнити людину з почуттям власної гідності»
6. Вправа «Моя якість» ,«Мої сильні сторони», « Я-господар» та ін.
7. Підведення підсумків, рефлексія
8. Домашнє завдання вправа «Автопілот»

Результати формувального експерименту

Чинники	Експериментальна група		Контрольна група	
	(15 осіб)		(15 осіб)	
	До ФЕ	Після ФЕ	Перший зріз	Другий зріз
Самоповага	34,25	58,67	44,67	47,17
Аутосимпатія	43,49	68,33	51,05	61,83
Очікування позитивного відношення	58,51	63,76	58,51	50,51
Самоінтерес самоцінність	49,67	64,33	49,67	49,67
Самовпевненість	33,33	66,67	38,33	36,67
Очікування відношення інших	43,75	59,52	43,75	43,75
Самоприйняття	43,51	56,67	50,25	50,25
Самопослідовність, самоконтроль	52,32	60,14	52,33	52,33
Самозвинування	78,32	51,12	78,32	78,32
Самоінтерес	34,67	64,33	44,71	52,67
Саморозуміння	43,33	68,67	43,33	43,33

Динаміка розвитку структурних компонентів почуття власної гідності в підлітків в експериментальній та контрольній групах до та після проведення формувального експерименту ($n_1=15$, $n_2=15$; у %)

Дякую за увагу!